

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkas utca 78. sz. alatt gr. BÄNFEL-
ház emeletébe.Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, esütörtökön és szombaton délelben.
Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor
5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.
A „nyiltelek”-i cikkek sora után 15 kr. előleges beküldés mellett a szerkesztőséghez címzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Figyelmeztetésül.

Évnegyedes előfizetőink előfizetési határideje mult hó végével lejárván, tisztelettel kérjük előfizetésük megújítá át.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre . . . 12 ft.
Félévre . . . 6 „
Évnegyedre . . . 3 „
Egy hóra . . . 1 „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János közép-utcai könyvkereskedésébe küldendők.

Kolozsvár, october 9. 1862.

(D) Közelebről a francia politika becsapott egy ügyes kanyarulattal a történelmi országhatárak legitimálásának elismerésére, s új magyarázatot adott azon nemzetiségi politikának, mely miatt az utóbbi években annyi ábránd keletkezett, s annyian látták már a történelmi országok felforgatásával Európa abroszát megváltoztatva.

Az olasz hadjárat alatt szükség volt a nemzetiségek zászlójának kitűzése, mely által a polyglott Ausztriában a szenvedélyek és vérmes remények felizgattatván, az olasz hadjárat az olasz-francia szövetség előnyére üthetett ki; sőt ugyanezen nemzetiségi eszme szükséges volt egészen Savoya és Nizza annexiójág.

Ma az osztrák császári ház befolyása Olaszországnak csak szélső részeire szorítkozik, ma Olaszország francia népességű területei Franciaországhoz csatolva és így nincs szükség többé a történelmi eszmére, s a francia politika megteszi a hazakanyarodást és a Daco-Romania, Okolia, Déli-Szlávia álmait, a magyar megyék s Erdélyország annexiója Bukaresthez, a Vojvodina odaszakítása Szerbiához, egy szóval a francia fegyverekkel uralomra vágyódó új népek álmai tova tűnnek.

Azon okmányok, melyek a római kérdésben közelebről közreadattak s a francia félhivatalos lapoknak folyamatban levő e tárgybeli nyilatkozatai mind azt mutatják, hogy a nemzetiségi eszme a francia felfogás szerint is csak a történelmi jogok korlátain belül mozoghat, és ez eszmében ott állanak ma a nézetek, a hol a magyar nemzetiségi politika állá mindig 1848 óta.

A „Moniteur”, mely a Persigny és Thouvenel nézeteit képviseli, a római kérdésben napfényre hozott okmányokról szólva, határozottan kimondja, hogy Franciaország „a nyelv, s az eredet indokai”-ból vont következtetéseket döntőknek nem tekintheti; mert ha ez indokok elfogadtatnának, az abból folyó következmények Európá sulygényét ingatnák meg.

„Ha az olaszok — folytatja e lap, alkalmazván a főtételt — csupán rokonszenzőket mutatnák a rómaiak iránt, követelve azok számára is az önmaguk feletti rendelkezés jogát; ha csupán azt kívánák, hogy a rómaiak is részletessenek a be nem avatkozás jogkedvezményeiben, kívánatuk tökéletesen jogszerű lenne; de ezen ponton túl menni, már túlhatás, és oly jogra formált igény, melyet Franciaország el nem ismer.”

Ezen elméletben tehát világos magyarázatát látjuk a francia politikai eszme felfogásának, mely a cselekvés határait ma már a létező államterület jogával egyezteteti, s a lehető változást valamely létező ország népének autonóm jogából véli eredményezhetők.

Igy elismeri, hogy a római területnek joga van a be nem avatkozás elvét követelni, s így saját erején rekonstituálni magát törvényvel, egyezkedéssel vagy belső forradalommal; de azt nem ismeri el, hogy Garibaldinak, vagy akár Victor Emanuelnek joga legyen az olasz nemzetiség örve alatt egy vi-

lág befolyású suttérain területét megtámadni, s tartományát tőle elvenni az olasz egység kedvéért.

Habár azt mondja a „Moniteur”, hogy e felfogásával a francia politika nem változott, de mi lényeges változást látunk; mert jól tudjuk, hogyan foglalta el Victor Emanuel a mult években a Márkákat, Umbriát s a nápoly-szicíliai királyságot.

Akkor születtek a Románia és Déli-Szlávia ábrándjai. Már látták ezek a magyart harcra keveredve Ausztriával, s már kiszámíták, hogy midőn a dunai nagyhatalom e két összetartó kapcsa t. i. a német és magyar egymást elgyengíti és összemarczongolja, hogyan fognak ők friss erővel és francia segélyvel előlépni, és a vérszedegetés helyett a suffrage universel fehér és fekete fagyolcskáival hogyan fognak új birodalmakat alakítani a magyar királyság megnyirbálásával?

A mostani francia eszme szerint ma már e hódítást valamely ország csak is saját erejével viheti ki; de a mesterséges annexiók korszaka kezd lejárni. Az új francia eszme szerint szabad Posennek saját erejével fölkelni Poroszországgal ellen, s függetlenül tennie magát ha tudja, és ezen független állásából átteheti főhatalmát a visszaalakulandó lengyel királysághoz; de nem szabad, ha például ma az orosz visszaállítaná a lengyel királyságot, nem szabad e királyságnak beütni Poroszországba és Ausztriába, s elvenni attól Posent, ettől Gallicziát. Ily eset nem nemzetiségi eszme, hanem szomszéd hatalmak közötti fegyvertény, mely az európai államérdekek szempontja alá esik.

E doctrina szerint Velenczét sincs joga Victor Emanuelnek nemzetiségi szempontból megtámadni; egy ily támadás csak annyi joggal bír, mint hogyha Oroszország támadná meg Ausztriát Galliczia és Bukovina miatt.

Látni való tehát, hogy azon nemzetiségi eszme, mely apró néptöredékek utópiai egész a mindent felforgatásig vitte, nagyon is korvonalozva van ma már a történelmi országhatárak és souverainitások legitim jogai által.

A francia politika ma is elismeri azt, hogy minden országnak joga van a közte és kormánya közt fenforgó vitályban a külfatalmak be nem avatkozását követelni; de azt meg nem engedi, hogy a népek mellett is talán szomszédos népfajok vagy hatalmasságok beavatkozzanak.

A kérdés e constatirozása szerint minden nemzetiség csak annyi igényt formálhat magának, a menyit saját erkölcsi és fískai erejével saját országának területén belül a törvények alapján vagy belső forradalom által kivívhat; de a nagy európai államszövetségnek az apróbb és nagyobb nemzetiségek szerinti újabb átalakítása, s így az európai földabrosz megváltoztatása félre van vetve. Franciaországnak szüksége volt arra, hogy az osztrák befolyás Itáliából kizárassék, hogy Savoya és Nizza Franciaországhoz szakadjon. E tényeket Európa nagyhatalmai elismerék, ezek által új országhatárokat alakultak, több új ország nem kell ez uttal, tehát a nemzetiségi abszolút jog a történelmi országhatárak jogának határai közé szorítottatik az újabb francia eszmék által.

De éppen ezen eszme a beavatkozást nem tűrvén, azt követeli, hogy Napoleon is tehát vonja ki seregeit Rómából, s bizza annak belviszállya elintézését a római népre s kormányára. A hivatalos lap logikája máskülönbén érthetlen. És csakugyan ha a francia politika fejlődését észleljük, aligha nem fog közelebről éppen ez történni; aligha a francia fedezet ki nem vonul, s a pápa és népe közti viszály nem lesz a belső megoldásra átadva?

24. augusztustól sept. 17. Szász- Veszszös- Küküllővár- és Oláh-Topliczán.

(Folytatása és vége.)

5. Valamint az 1848-ig való törvényhozás, ugy az azutáni időszakban e mai napig a minden színezett földesurak erdők feletti tulajdonosi jogát el nem enyészette és törölte, hanem a tulajdoni határozó törvényvel egybehangzólag, hozta az urbéresseket illető törvényeket és rendelkezéseket, s

magya az osztrák polgári törvénykönyvet hazánkra kötelezővé tett 1853-iki maj. 29-i nyiltelek VII. szakasza 1. osztálya kimondja, hogy a polgári törvénykönyv szabályai az urbéri ügyekre nem alkalmazhatók, és a XII. szakaszban, hogy az osztrák polgári törvénykönyv szabályai, ennek Erdélyre való alkalmazása előtti tettekre és szerzett jogokra semmi hatással nem bírnak; tehát, hogy a tulajdonosi jogot, különösen a volt urbéressekkal szemben, nem változtatta az urbéri nyiltelekben megírt eseteken kívül.

A mit nyiltan kimond az urbéri törvényeséki január 27-ki 1857-beli utasítás 175. §-a midőn érthetően rendeli, hogy az urbéri perek ellátásánál az 1854-beli, az 1847 és 1848-beli hazai törvényekkel egybehangzólag hozott és kiadott urbéri nyiltelek, és az előbbi hazai urbéri törvények és rendelkezések egyedül érdemileg irányadók; tehát hogy a minden színezett földesurak az erdőkbezi tulajdonosi jogokat el nem veszte ték, azokkal a törvény és rendeletek korlátai között szabadon rendelkezhetnek, s hogy a volt urbéres csak aboz bir tulajdonosi, de semmi esetre szabad rendelkezési joggal, a mit nekik kiszakasztandó tulajdonul, hivatalos kezelés alá, a hazai törvények s az urbéri nyiltelek 48 ik §-a nyomán a földesurával kötött egység vagy urbéri törvényeséki ítélet átenged, vagy átadatni határoz; tehát hozzá kell, hogy szokjék a volt urbéres osztálynak, csak annyit birni és bírhatni, a mit a tulajdonos osztály s a király, törvények körülírása mellett, mint örökös tulajdonos átadott vagy ezután át ad; le kell mondani azon okatlan illúziokról, melyekbe elég botorok valának, sok értelenek a jóindulatú népet beletaszítani, s velők elhitetni igyekezni, hogy mind az, a mi marhájak vagy egyéb befolyások által érintett és érdekeltetett, az ő sajátjuk kell, hogy legyen; le kell hogy mondjanak azon eszméről, hogy másnak tulajdonát ingyen, vagy talán azért lehet és kell is birni, hogy szülő apja, vagy ki tudja hányadik déd apja, vagy tán tradíciókon alapuló nagybíró előde mese szerint használta, neki már okvetlenül birni kell; le kell mondani végtére minden ok nélküli képzelgéséről, meg kell becsülni a jelent és jelen tulajdonát, mert különben nemcsak az egyesek, hanem maguk a kormányok is saját tulajdonokat s ezáltal az állam fenállását veszélyeztetve látva, kénytelenek lesznek hathatósan közbeszólni, a mikor az okatlan fanarioták és bujkáló oktatók félrehúzódnak a fergeteg elől, csak a, ha bár ártatlan, de mégis visszaéléseket okozót fogja a fergeteg elsodorni és földre juttatni.

A mi irkáló urbéri bíróságra vonatkozó állításait illeti, azokban annyiban a mennyiben sürgetőnek állítja az urbéri törvényesékek felállítását, én is osztózom; de semmi esetre irkáló ur kedvéért s tendenciájáért nem látom szükségesnek, hogy sebesen, még pedig új s következőleg járulnak kezébe vetessék az urbéri ügyek hazaszerre fontos kezelése; ért, komoly férfias jellem, s a hazai körülményeket s törvényeket századokra visszaismerő bíró szükséges az urbéri ügyek tapintatos kezelése s ellátásához, mert különben oda jutunk, a mint már a napokban történt is, hogy különböző szakok ítéletei és békéi, ha bár minden törvényes kellekkel bírnak, büntetlenül s a népre káros hatással megtámadtatnak a polgári rendtartás 438. §. és a józanokosság ellenére, s hogy az urbéri törvényeséki utasítás 167—168 és az urbéri nyiltelek 71-ik §§. ellenére, az oly nevezetes földbeesésre a volt urbéressekre részére szembe a földesur két becsölével, négy, öt s hat becsöl is vétetik fel, s ezáltal nemcsak az igazság kimondása és kiszolgáltatása akadályoztatik, hanem még a magas kormány minden célirányos intézkedése kijátszódik, s a törvény holt betűnek marad. A mi már irkáló állításait illeti, ha jól értettem, értelem czikke e részét: „hogy azon közönségek, melyek jó erdőkkel e mai nap bírnak, ha megmondatnék nekik, hogy azokat csak pillanatig bírhatják, hogy a földesurak, városok és nemzet, tulajdonosi joggal félrehúzóttak azok iránt a több effélék, tüstént elpusztítanak, s megnézhetné bárki, hogy mi lesz egy-két év alatt a századokon örözt erdőkben?” — nem felelhetek egyebet, csak azt a mit mondanom kell a „Gazetta Transilvaniei” idei január 9-iki 3-ik számú 2-ik hasábjára e kitételére: „Ca deca magnetii de alte natiuni, carora romanulu le á sierbitu atatia seculi fora sembria”, azaz, ha a más részen levő mágnságok, a kiknek a román annyi századokon keresztül ingyen szolgált, a február 17-i 14. szám első lapja e kitételén: „bine ve veti aduce a minte a cei jobagi, romani, unguri sasi esad cam deodate in brazda domniloru, capata la spete bice si alunuri totii cam de a ceasi mesure si calitate”, azaz, ha jól emlékezhettek azon jobbagyk, oláhok, magyarok, szászok, mintegy egyszerre állottak ki az urak borozdájába, s kapták vállakra mind csak egy mértékben és mennyiségben az ostorokat és mogyorókat. A mit martius 13-ki 21. számú lap első hasábjára kitételére „Elementulu magiaro-secuju cunos cuntele si pe facia merturisitele sale tendentie si principieparastice si supremetice ár formá o maioritate cu multu mai mare de catu dote din trei parti, pe candu interessulu constatutu dreptu si urgentu alu tieri si alu monarchiei cere tokma proportiunea intarsa”, azaz, a magyar és székely elem az ismeretes, és nyilvánvaló törekedések, valamint különváló és felsőbbeségre vágyó elvekkel alakítanak egy sokkal nagyobb többséget, mint két rész a háromból, a mikor az ország és monarchia bebizonyított igaz, és sürgető érdeke éppen megfordított viszonyt — proportiót — követel. S a mit mondhatok végtére az augusztus 4-iki 61. számú lap 4-ik és 5-ik hasábjain előforduló, és egy paptól

irt számos „Tirannus“ kitételekre s más hasonló szomorú kilépésekre, hogy ezek egyszer semmi politikai érettségre nem mutatnak, mert ezek szerint az egész világ birtokos osztálya nyaktiló alá kellene, hogy kerüljön; s másfelől, hogy az ártatlan és méltatlan boszúra, saját érdeke ellen felzaklatott, s még gyermekép kezében, két élti kés, mely mást is megsért ugyan, de a politika s százados tapasztalat tanúsítása szerint mégis csak ötlet sérti legjobban, ötlet paszkolják meg s ő fizet, s lakol előbb hátrább drága áron, s hogy e czikkem jelszava szerint:

„Wehe denen, die dem Ewigblinden
Des Lichtes Himmels-fackel leihen,
Sie strahlt ihm nicht, sie kann nur zünden,
Und äschert Städte und Länder ein.“

S hogy az oláh-toplicei havasok az erdélyi és bécsi egyesült társaságnak és földbirtokoságnak a szarhegyi és dióiró havasoknál a kincstárnak, a mesterházi havasoknál a Ilva nevű praediumba, s más helyeken szerzetesek számos birtokosoknál erdőkegyesek következtében okozott százezereket menő kárait, s egy általában a divattá vált égezetek és birtokháborításokat megelőz, és gátot vet nekik a kormány és józanabb nép, és büntödni fog minden fénytől aranyak tekintő, sokszor egyes ártatlan, s a gondatlan szavakat irkáló és papirosra fevő, meglehet Kain mosolylyal fogja nézni, hogy a testvérek egyik a más veszélybe segítik; s hogy a kormány a 19 ik század második felében szigorú martialis rendeletekhez és szabályokhoz kell, hogy nyuljon.

Ifj. P. W. E.

Metteg, october 7. 1862.

Éltem minden eljárásait igazságossággal, egyenlőséggel, minden fondorkodástól ment teljes őszinteséggel jellegette, mely miatt életutam gyakran göröngyös, szűrű tövisekkel rakott vala. De azért senkinek kedve keresésért, az igazat hamisnak, fehér fekete, és megfordítva nem szoktam vallani; hanem a szűz igazságot az ő szeplőtelen tisztaságában tanultam becsülni, tisztelni; tántoríthatatlan bátorsággal haladtam. A mi lelkelem fekdűt, miről tiszta tudásom volt, ha megkérdtettem bár károm, romlásom következett volna is abból eltágnadni, elferdíteni még nem tanultam meg, és senki kedviért nem is fogom. De meg azt: „hogy az igaz monddó ajak megerősödik, a hazugságnak pedig nyelve egy szempillantásig van.“

Azt mondja böles Salamon péld. 12-dik r., 16-dik versében: „Igazat szól, a ki megjelenti a mi igaz.“ Azt hívem, mint pap követhetem, azon szent könyv tanítását, mely szellemi és anyagi tápotat nyújtja, s bátorságot vettem folyó év május hava 24-ikén megjelteni mint igazat: hogy vidékünkben szarvasmarháinkban vészes járvány kezd mutatkozni. Ugyanakkor a betegség változásokat saját örömen való tapasztalásom után előadtam. Tudósító czikkem nem említi, hogy Rettegen is pusztult volna vagy egy marha, ott csak az áll: „a betegültek száma gyorsan szaporodik.“ Azon állításom mellett tántoríthatatlannal álllok, mert igaz; most még csak annyit adok hozzá: hogy három darab áldozatja is lett. Sz. Margitán hullott-e vagy egy el vagy nem, kérem csak báró Huszár ő mltóságát, gazda-tiszt Kolozsvári Albert és tiszteletes Lénárd Sámuel urakat, Gábor Györgyöt, Korobgyán Danyilát, Marusánt és Moldován Nuczát kikerdezní és meg fogják mondani, mifele betegségben hullottak el drága szarvasmarháik. Már, hogy ennyi kárt Dadai ur figyelemre sem méltat, nem a tudósító bibája. A ki olvasta a „K. K.“ 82-dik számában czikkemet, láthatta, miszerint én abban a belső szolnokmegyei politikai tisztikart szóval sem érintem, ha nyagsággal nem vádoltam; minden gyanúsítástól ment, de sőt embertársaimon, s én magamam segíni kívánva, a leg-tisztább indulat vezetett annak közölszélre tételére, remélve: hogy ajánlandó gyógyszer által a mutatkozó csapást szerencsések leendünk kikerülhetni. Mégis Dadai Elek ur a 138-dik sz. „K. K.“ meg kíván hazudolni, és igaz tudósítástomat

nyíltan nem irtozik kohlománynak nevezni. Azzal még nem elégedett meg, hanem folyamodott főispáni helyettes urhoz azon kéressel, hogy engemet, mint hamis kohlománynak író papot, megfédés végett terjeszsen fel egyházi főnököm főtisztelőti tiltos Bodola Sámuel püspök urhoz, honnan a rágalom nyelven irt kérvény hozzámig érve — párja jelenleg előttem fekszik — ezen kérvényben a marha dögére vonatkozólag azt írja: „és hogy annak meggátlására az illető politikai hivatal mit sem intézkedik“, mintha én azt irtam volna. A „K. K.“ 82-dik száma még megkapható s abból látható, miszerint nemcsak ezen állítás, de sőt a gyanúsításnak még csak árnyéka sem mutatkozik azon; mert a számdék jóra törekvő tiszt, mint lelke, melyen a gonoszság győzedelmet nem is vehet. Hová téved, mivé sütyed az ember, ha kihál belőle az igazság éltető lelke ilyeket látva szomorúan szemlélhetni! Értelmezze kiki czikkemet tetszése szerint, az nem fáj; de a mit nem irtam azt fogni reám, s ezért még büntetést kéni fejemre, ez a rágalmazás, ez a kohlomány! Nemcsak vészes járvány nem mutatkozott helységünkben, de még viziszonnyban is két darab pusztult el. Jelenleg is nagy szá- és láb-fájás járvány szenvedeti szarvasmarháinkat; mely betegségben, a kik t. tudós Kis Mihály ur által ajánlott vitriolos gyógyszert használtuk, könnyebben lábra állíthatók marháinkat; mely gyógyszerért fogadja szíves köszönetem a rettegi értelmiség nevében.

A „K. Közlöny“ 138-dik számában Dadai ur a 137-dik számban K. I. betűk aláírásával általam irt czikket is ideálnak, kohlománynak nevezi. Hogy mennyire kohlomány, igazolja az ide mellékelt a) alatti helybeli birtokosság által adott bizonyítvány, melynek egészben kiadását tisztelettel kérem. *) Nem különben beadok b) alatti egymás bizonyító iratot, melyet adtak azon egyének, kiket a frunzár-vágatás megnevezésére, számbavételére és becslésére helységbiránk már háromszor küldött ki, kik a községi erdőben találtak 98 nagy csomó legázott levelet, s azok közül 28-at az általam megirt részben, melyről azt irta Dadai ur, hogy még pipaszárnak valót sem vágatnak, s nem is fognak, pedig még máglya is telnek belőle! A becselő egyének jegyzőkönyvre bemondák eljárásuk eredményét, mikor is a becslők ön zsebükre kértek vizsgálat és becselő biztományt, kik járnak birtok iv szerint végére, hogy kik vágatnak saját, kik pedig a közerdőből, s ha feladatuk nem találna igaz lenni, ígérnek a költségfizetést, ezen biztomány D. ur által megígértetett, de még eddig láthatatlan, pedig csaknem három hetős ígért. A kik saját kaszálokokon vágatnak nem számítottak a 98 csomóba.

Már ki legyen a kohlomány készítő, ábrándozó és kitérte lábát értesítői hitelnek, s ki vonhatja a t. szerkesztő ur haragját magára, megíthatni. Most már edes Dadai ur láthatja: hogy a ki jár tökéletességben, jár bátorsággal; a ki pedig elfordítja a z. utat, egyebeknek tanúságára lép s. „Egyébiránt én úgy tudom, s úgy is van, miszerint minden községi erdő a frunzár vágatásra nézve merőben tilalmas, s ha valamelyik erdőrész marha legeltetésre felszabadítatik is, azzal a frunzár vágatást nem lehet úzni ott, a hol rend van. S ezt a rendet óhajti a rettegi birtokosság, s ezért irtam én is, mint annak egyik tagja. A nép csak a jelennek kíván élni, de az értelmiség továbbra számít. Dadai ur pedig a néppel

*) E bizonyítvány idevonatkozó része ez: „E mai 1862. oct. 3-án a helyszínnél kimenne, úgy találtuk, hogy a nevezett Rezsorék és szőlőhegy felült, és már 3-ad éve a községi költségén pásztortól erdőben 28 csomó nagy leveles frunzár vágatott. Ezek közül Danes Onucz két nagy levelet, főnebb Oltean Mihály két csomó épp ily vastag fákiból álló tölgyst vágott le, innen éjszakanyugatra Székely Sándor és Pap Mihály a felított közerdőből hét csomó levelest (frunzár) vágatnak le. Ezen kívül az ugynevezett kis és nagy Bagolybéczen, Busudában és a lábálvi Kijánában az előbb irtalkal együtt mintegy 98 leveles csomót (frunzár) vágatnak le a helység megbecsültétlen kárára. Aláírók: Szűcs József, Bathi János, id. Szél István, Pap János, ifj. Szél János, Péntes Sándor gazda-tiszt.“

a jelenben a jövőt is le akarja élni, jól is teszi, használja a jelent, nem tudhatni mi rejlik a jövőben.

Köblös István s. k.

Háromszék. Orbai, oct. 5-én 1862.

A napokban közöltem tudósításnak azon pontját, mely-szerint a „Szabó Dénes elfogatását két pandur és egy G. esendőr ügyes eljárásának köszöhetni“, nemely nem magyar ajkuk balul fogván fel, azt hírlík, mikép Szabó Dé- nest közvetlenül csak is a két pandur és egy esendőr fog- ták be. Az ily balul magyarázók kedveért az elfogatást részletesebben kell közölnöm a juttatnom, mely így kö- vetkezik:

A tolvajok elfogatását megelőző este Zabola és Páva községeken jöven két pandur kíséretében kereszttől a tör- vénszéki biztomány, a pandurok bementek a falusbiróhoz s meghagyták neki, hogy legyenek éberfigyelemmel a ke- resztűl utazókra, mert Sz. D. valahol ott bujkál és ezzel a pandurok tovább haladtak rendeltetésük felé. Más nap reggel G. és egy Pinka nevezett esendőr — nem tudván semmit a tolvajok dolgáról — a szokott szolgálatára Pá- ván menvén kereszttől, ott figyelmeztetést kaptak (természe- tesen a pandurok által tett meghagyás következtében) a környékben lappangó tolvajokra nézve. G. esendőr, a ki több éve már, hogy Kovásznán szolgált, ismervén az elejűkbe bukkaat idegen areznakat, társával rögtön letörtöztatta Sz. D-t és egy czinkos társát, kiket a Kovásznán állomásos esendőr vezető ur még az nap átkísértetett S.-Sz.-Györgyre. Nem de? az elfogatásra közvetve a pandurok, közvetlenül pedig a vidéket személyesen ismerő G. esendőr voltak a legnagyobb befolyással. G.

KÜLÖNFÉLEK.

— Ma adják szinpadunkon az írói segély-egylet javára „Bánkban“ t. Bognár Vilma, Balázsé, ki családi látogatás végett városunkban mulat, felvonások közt szép dalaival fog fellépni s meghozni a nemes célra bonleányi áldozatát.

— Erdély városai előtt egy autonómiajuk életkérdé- sébe vágó megkísértés áll. Felsőbbleg kimondatott, hogy a mely városok saját törvénszékek által kívánják a bírói ha- tóságot gyakorolni, azt saját költségükre tehetik, ha pedig a szükséges személyzetet nem fizethetik, csatlakozzanak a megyei törvénszékekhez, pereljenek ottan. A magyar váro- sok készek minden áldozattal fentartani autonómiajuk ezen egyik tökéllékét; de úgy látszik, a szász városok sem fog- nak máskint cselekedni. A „B. W.“ szerint Szász-Régen ki- nyilatkozatá, hogy saját törvénszékeket fentartja.

— Az erdélyi felséges kir. főkörmányszék a rom. kath. püspöki ordinarius ajánlatára Fr. Antonius, másképp Int. Zant Péter és Tr. Ildephonsus, másképp Klingenberg János Páter, Trappista szerzeteseknek engedélyt adott, hogy Belgaországban Forges nevű helységben létező „Boldogságos Szűzről“ czimzett Trappista zárdának és templomnak felépítésére és alapítványra nevelésére Erdélyország területén három hónapig kegyes adományokat gyűjthessenek.

— A „Fremdenblatt“ az erdélyi dolgokról követ- kező furesa okoskodásra jut: „Ha — ugymond — a kor- mány erősebben akar fellépni a lajtántuli országokban, úgy erre azon eredmények is bátoríthatják, melyeket a Nádasdy gr. által átalakított erdélyi megyegyűlések mutat- nak. . . Itt látni, mily sok függ attól, ha a kormány hatá- rozatainak foganatosításával megbízottakat a megbízók iránti kötelességérzet lelkesíti. Csak azon fordul meg a dolog, hogy a vezérászlót egyenesen s ingadozás nélkül viszik-e előre; e tekintetben pedig az Erdélyben tett tapasztalás jól szolgálhat, mert utánszóra buzdit mindenfelé. A politikai mező e pillanatban tökéletesen aravalló, hogy megmunkál-

TÁRCZA.

AZ

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

— Hová gondolsz kedves néném!
— Mindent el kell gondolni; egy ily szép hűlgy körül a férfiak eszméi, gondolatai igen könnyen visszavilátozhatnak a nyílt vagy rejtett vonzódásokra. A falusi légkör az ifjú szívet fogékonyá teszi az eszmékre, melyek igazságosoknak látszanak, de a vi- lág rendes folyama meghazudtolja amaz eszmék legjobb részét; azért azt tanácslom, ne higgy az eszméknek, míg azokat tapasztala- taid nem hitelesítik. A fiatal szív hamar el- ragadtatik s magányában az ember magát vagy igen kicsinynek, vagy igen nagynek képzei. Végre is a társadalmi élet dönti el, hogy abban minő állást képes elfoglalni, s hol van az ő helye? Jól teszed tehát, ha sem érzelmed, sem véleményedre nézve ha- tározott irányt nem veszsz és különösen azt jól megfontold, hogy szerencsés összekötte- tésed s vagyoni helyzetet neked oly igény- senki biztosítand, melyeknek e vidéken senki sem képes megfelelni. De úgy hiszem fiatalabb is vagy még, hogy sem valami családka érzelme elzárna szerencsés hiva- tásod elől. Egyszóval edes Izidorám szíved érzelmei fölött ne határozz addig, míg azon kört nem ismered, hol a szerencse reád ked- vezőleg mosolyghat.

— Kedves néném, te sok ésszel s nagy

világismerettel vagy megáldva, és én sze- rencsés vagyok, hogy ily tanácsadóm lehet, habár magam is kissé hamis vagyok s meg- bírállak azon büszkeségedért, melylyel saját helyzetet iránt viseltetel. Azt mondják, hogy a nemesebből bélegetedtek döllyösebbek a mágánosoknál, amazok sorsukat megsoz- ták s éppen azért azt nem hánytorgatják, míg az utóbbiak füvel-fával érezetnii akar- ják azon érdemeiket, hogy őket a szerencse magasabb régioba helyezé. Ez hibánk, meg lehet magam is belessem, ha valamely grófi szerencsém akad, kíváltk ha egyéb nem lesz benne a miibe büszkeségemet helyezzem grófi koronáján kívül. A nő végre is férjének elő- nyecire büszke, legyen az ész, sziv, vagy rang, és e büszkeség hamar igen messze vezethet. De nem bírállak kedves néném, hanem szeretlek s örvendek, hogy midőn már anyám nem él többé, lesz a ki őt helyettesítse, s a kinek tapasztalt belátása fog vezetni engem a nagy világ ismeretlen útján, szőlt Izidora, átölve s összeeszkölve nagy- nyénjé.

— Nyájas, hamis gyermek, megáldva ésszel, vidorsággal, habár egy kissé meg- rakva a falusias fogalmak poraival, melyek azonban könnyen lerázhatók. Oh jól tudom, hogy szívesen leszesz fogadva. Ha látni fog- ják majd e bájoló güdöröséket arezod rózsái közt, midőn mosolyogsz, e kék ereket finom arezaidon, melyek családod régi származá- sára mutatnak, el lesznek ők általdal bájol- va. És te mint fogod szeretni őket? mint meg fog ragadni ama lovagias kör, hol a nők iránti udvariasság az etiquette legfőbbza- bályaihoz tartozik. Finom könnyűedségre ter- metednek, eleven észjárásod, mit legnagyobb

részben a természettől örököltél, ott méltó bírálokra talál, tiszta játékd a zongorán s bájoló éneked, mely e pusztá magányban csak a verebek csiripolása közé vegyül, ott a műtészet és műtízés mérlegébe jön. Szép tánczod, finom mozdulataid, melyeknek tö- kéletesbbítésére tett tanulmányaidat csak ket- ted ösvényén a pillék tüzése közt gyakorlod, amott a fényes tánczestélyeken illetékes tért találnak. Mit ér minden természettől nyert- és eltanult tökély, báj és kellem? Hált töké- az, ha nincs illetékes kör, hol azt forga- lombba hozhassuk. De te jónni fogsz velem, esdekelj atyádhoz; soha sincs szebb alkalom egy hűlgy fellépésére, mint midőn éppen or- szágyűlés van a fővárosban, s még az ele- gans világ külföldön lakó tagjai is haza- jukba visszasietnek.

Igy folyt társalgásunk s tagadatlanul a saját köré iránt szenvedélyes s azt nagy fényben körülírni szerető gróf Hallayné ké- pes volt végre is Izidorával érezetnii azon szerencse fontosságát, mely nagynénje ösz- szekötöttetésénél fogva reája mosolyog. Na- gyon sokat beszél a grófnő a saloneletről, annak finom szokásairól, lovagias és nemes alakjairól, melyek az itt-ott ellentmondó Izi- dora szívére mindamellelt el nem téveszték vonzó hatásukat. Melyik fiatal ne vágyó- n házája legkittünöb, legműveltebb köreib, s melyik fiatal szív ész képződésére nézve nem valódi szerencse az, ha mind finomabb lég- körben lehet alkalma bővíteni egyéni művel- tséget s világtapasztalatait.

— Ah atyám jön! szőlt végre Izidora, s nem hozza magával derék rokonunkat, kit oly nagyon kívántam megismerni, a meny- nyi dícséretet hallottam már gyakran róla.

Hallayné előtt Izidorának ezen kezdődő érdeklődése Zováthy Gábor iránt több okok- ból visszatetszett. Ő tudta, hogy a Zováthyak ezen ága nincs oly anyagi helyzetben, a mi- nőre a nagynéni Izidorával számított; azon felül azon családi pör, melyet éppen ő Zo- váthy Geróné ellenében megmozgott, oly titkos rugókkal bírt, melyek miatt valamely szorosabb barátság a Rinald és Geróné háza közt, Hallaynéra nézve kétségbeesztő lett vol- na. Mostan egész társalgásának legfőbb irá- nya éppen az volt, hogy azon benyomást, melyet Izidora véletlen találkozására Gáborral az ősi sirnál okozhatott, még most csirájá- ban elfojtsa. Nem akarta tehát e percet is mellőzni, hogy Izidorának még atyafias érdeklődését is a lehetőleg esőkkentse, és szóla a hűlgy fenébbi szavaira:

— A magasztalás mérlege, melylyel a fa- lusi nemesség bírált valamely falusi lángeszt, éppen nem szolgálhat mértékül annak tár- sadalmi képességére nézve. Hallottam ma- gam is e fiatal szájhöröl. Az ily táblabírók kényeztetettségéből ritkán lesz államférfi. A ma- gasztalás őket az ábrándok világába ragad- ja. Azt hiszik, hogy náluk van Columb to- jása s az isten őket annyi természetes tö- kélyvel áldá meg, hogy nincs miért tanul- janak. Hallottam s nagyot tartanak arra, hogy Zováthy Gábor a zöld asztalnál már oly fiatalon hallatja magát. En úgy hiszem, jó adag szerényletlenség kell oda, hogy egy huszonhárom éves fiatal merészljen egy me- gyének tanácsokat osztogatni.

(Folytatjuk.)

fassék — csak a munkások legyenek mindentől jól megvalósítva. —

— A „Vaterland” írja, Schmerling ur roppant tevékenységet fejtett ki terve foganatosítására — de hiában. Egyetlenegy alkalmazott eszközke által sem jutott még eddig csak egy „előleges” czélhoz sem. „Hinába állott a német-osztrák határozottabb alkotmányosok élére, hogy ez által Magyarország nagy és tiszteletet parancsoló szabadelvű pártját magafelé hajlítja: a magyarok nem hajoltak, nem bízták Schmerling ur őszinte alkotmányos, szabadelvű érzelmében, de mely a történeti joggal ellenkezett, s ennél fogva a magyaroknak nem tetszhetett. Hiában használta fel a szabadelvű külföld, s mindenek előtt Angolország és az angol publicisták rokonszenvét: már ezek is a Schmerling-féle szervezési elv ellen fordultak. Híjába igyekezett végre a „nemzetiségi egyenjogúság” magában véve nagy és helyes eszméjét politikája érdekében felhasználni: valamennyi nemzetiség, kivéve a németet, közönnnyel vádolja őt a nemzeti sajtóságok iránt. Schmerling ur közönyei sokáig beszéltek nekünk arról, hogy ő az erdélyi kérdés megoldása által akar magának utat törni a szigorú magyar jogi felfogás váraiba, oly sokáig, hogy méltán hitetlenekké lehettünk. Még előbb meg azon reményről is le kellett tennünk, hogy a horvát országgyűlésnek, Magyarországi igényei elleni harca, vagy éppen a magyarországi tótok elpártolása által nagyobb mértékben gyöngyöztessék a császári állam azon politikai elemei, melyek a Schmerling-féle központosítási szándékoknak ellenszolgálnak.” stb.

— Vadkerten, a Királyhágón tul, e napokban az adó-végrehajtás alkalmával a végrehajtó katoná egy zsellér, illetőleg napszamoshoz beállt, s miután az épület nem állt egyeből, mint egy rozsaúts kis szobáskából, melyben három deszkaszázból összeállított ágyforma s ezenkívül csak egy tites asztal volt, a katoná és a ló ide beszállásolt. A házi gazda éppen dolga után volt menendő, s jelenet azonban megállni kényszerítette különösen azért is, hogy meghallja mi okból van szerencsés ily magas vendéghez. Végre a katoná elmondta, hogy ő itt az adóvégrehajtásban járna el, s addig el sem megy, míg a gazda adóját ki nem fizeti. „Jól van, csak tessék — felelt a házigazda paraszt egyszerűséggel — de miután én csak úgy élek meg, ha dolgozom, s most már éppen munkába megyek; csak arra kérem a katoná urat, hogyha elmegy, csukja be az ajtót, hogy a sertés be ne jöjjön” — s azzal elment. A katoná is látván, hogy a hol nincs, ott az executio sem vehet, lovát kivette s elment.

— „S-ny” kimutatása szerint: Magyarország 52 helybátósága, 44 városi központi bátóságaival együtt következő külön összegeket mutat fel: „Összes tisztis létszám, 5,078; jelenleg betöltetlen állmoás mintegy 149, s így a betöltött állomások száma 4,929. A megyei közönségek által választottakból megtagyattak: volt államhivatalnokok, . . . 140; az 1860/1 megyeközönségileg választott hivatalnokok s más független hazafiak 2,290. Ujjonnan kinevezettek: volt államhivatalnokok: 1,192; 1848 előtti, megyeközönségileg választott hivatalnokok, vagy más független hazafiak 1,306.”

— Azon két törvényjavaslat sorsáról, melyek iránt a birodalmi tanács két háza közt egyezmény jött létre, de a legfelsőbb szentesítés még meg nem nyerték, a kormány-párti „Tagesbl. a. Böhm.” című lapnak következők irnak: „E két törvényjavaslatot (a személyes szabadság és házijog védelme) hosszas vándorlásuk után, midőn utoljára elhagyták az urlocezi házat, kemény sora érte. A helyeti hogy ő Felsége kabinetjébe jutottak volna, osztályfőnök Rizy ur fiók-jába vándoroltak, talán azért, hogy harmadik testvérük, a levéltárolról szóló törvényjavaslatot, ott várják be. Az igazságügyi értekezlet végett az osztályfőnök rnak Hannoverbe kelle távoznia — a szerencsétlen két törvényjavaslat a fiók-ban maradt vissza. Végre midőn a követek házában a minster urak által is hallhatóan suttogni kezdettek a hosszas kimaradás fölött — alkalmasint latatosi intervencio után napfényre jutottak a javaslatok s biztos hallomás szerint, elvégre ő Felsége elé terjesztettek. Ennyit adalékul a mi alap-jogaink történetéhez!”

— Bodoról írják nekünk, hogy ott nyug. főhadnagy Ineze Dániel aítai birtokos ott jártában a reform. isten-tiszteleten jelen levén, midőn a templomból kijövet megérté a megye azon szándokát, hogy az egyháza organát akar-nak készíttetni, azonnal 100 magyar forintot ígért e czélra. Ugyan e leveleznők írja, hogy a fenn nevezett vallásos férfiú mult hó 17-én Sz-Aján gonosz kéz által felgyújtott, mely alkalommal neki s három testvérének minden tarkarmánya összegett.

— A debreczeni löverseny alkalmával f. hó 6-án az 500 frtos díjat nyerte gr. Bethlen Sándor, — a 100 arany díjat gr. Pálffy Pál, az ostordíjat Dráveczky Aurél és egy második 500 flos díjat Semsey.

— A Turinban megjelenő „Les Nationalités” című lapot az osztrák területől kitiltották.

— Tóth József, kecskeméti gőzfűrdő és gőzmalom-tulajdonos oly kűt hengereket talált fel, melyek ha alkalmaztatnak iszapos helyeken is egészséges ivó vizet lehet előteremteni, a nélkül, hogy a romlott viz beszivárogna. A pesti bengeralmi vasöntödében most készítnék ily kűt hengereket.

— A szlavyon-horvát földbirtokosok külön bítel-intézet alakításán faradoznak, s ennek engedélyezését már szorgalmazták is. Ezért történt, hogy a szlavy-horvát föld-birtokosok mint ilyenek, részvételre fel nem szolgáltattak. Minthogy azonban a magyar földbítelintézet alapítói kölcsönösen megígérték, hogy közelebbi ismerőseiket a részvételre felszólítják, a magyar földbítelintézet alapítói névsorában több horvát-szlavyon földbirtokos van.

— A marosvásárhelyi nögylet fűl hívása. A nögylet ismét egy újabb győzelmet nyert! Az oly rég óhajtott és várt ápolóház a kir. főkormányzók által meg-erősítve e napokban a nögylet birtokába jön, hol a teli hideg és fagy ellen szerencsétlen, inséghen élő városi polgár- és felebarátaink biztos menedéket lelnek, hol tűz és sziveink melegen nyibat, tápot és vigaszt találunk, szomorú helyzetűekben. Ki ne örülne e győzelem hallottára tiszta szívéből? E győzelmet, e szellemi vívmányt megelőzőleg a

város nemesszivi polgárai már vetélkedtek egymással az ápolóház fűlszerelésére megkivántatók előállításában. Többen egész ágyakat fűlszerelni ajánlkoztak, mások asztalműt, lepedőket, tányérokat, kését, kanalokat stb. ajánltak; az asztaloszék egész butorzat fűlszerelését nemcs késszég-el elvállalta. Ki ne örülne e győzelem hallottára tiszta szívéből? midőn mindez szerencsétlen inséghen levő polgártársaink sorsa enyhítése érdekében történik. A nemcs szívek melege, mint a napé áld és boldogít. A nögylet választmánya megragadja az alkalmat s az ápolóház több szükségiei fedezésére, mint téli kemencézők, gabona-, veteménymentiek beszerzésére, hogy mindenkinél alkalma legyen ezen a város népe javára törekvő intézetet gyamolíthatni, e végett jelen év october 18-án az Apollo-teremben egy dalidót, bált rendez 80 uj kr. bementi díjjal. Minden nő tetszése szerint öltözködtetik ugyan, de meglov vagy nem költség-est öltözékben való megjelenésük nagyon kedves, óhajtott dolog lenne. Az idő, körülmények intenek erre! A város nemesszivi népet és a lelkes ifjuságok felkérjük részvételre, áldozatra! Ki ne örülne, ki ne vágyónk ily szent ügy elő-segítésére segédkezett nyujtani? Marosvásárhelyt, septem-ber 2-kán 1862. Gróf Lázár Mórné elnök, Száva Far-ka jegyző.

Házasztítás. Lapunk közelebbi számában a maros-vásárhelyi kraval című czikk vége felé e tétel, aminő hatással lehetett a tör-vényre? hibásan áll, e helyett, aminő hatással lehetett a tömegre?

Sz. 768.—1862.

Nyilttér.

Pályázat. A kolozsvári kir. orvos-sebész tanintézet-ben az elméleti orvostan, azaz: élettan, általános kör- és gyógytan s egyszersmind a gyógyszer-tan tanszéke, melylyel 945 frt o. é. rendszerezett évi fizetés van összekötve meg-írtatván, ezen tanszék betöltésére ezenal pályázat nyittatik. A pályázni kívánók felszólítatnak, hogy tudományos és tanítói képességeiket, valamint a magyar- és német nyelv bírást is kellőleg bizonyító okmányokkal és életleírasi váz-lattal ellátott kérvényeiket a fenemlített tanintézet igazgató-ságához folyó 1862-dik év november végéig benyujtani el ne mulasszák.

Értesítettnek a pályázni kívánók arról is, hogy ezen tanszékkel együtt a törvényszéki orvostan és tetszhalátan előadásával megbízatást is megnyerhetik, a melylyel 315 osztrák forint évi díj van összekötve. Azok tehát, kik ezt is megnyerni kívánják, ne mulasszák el kérvényükben ezen kívánságukat is — okadatolva — nyilvánítni.

Kolozsvárt, september 27-én 1862.

Az orvos-sebész tanintézet igazgatóságától.

POLITIKAI HIREK.

ANGOLORSZÁG. London, oct. 6. Hydeparkban teg-nap valóságos esata volt a garibaldianusok és a katolikus ired között. Sokan megsebesültek; sokat elfogtak. A zavar-gásnak a rendőrség közbelépése vetett véget.

FRANCIAORSZÁG. Páris, oct. 4. A franciaia kor-mány magatartása a római kérdésben csak a császárnak Biazitból hazajövele után fog határozott alakot nyerni; ezen időpont azonban még mind nem következett be, mert a császár, orvosai tanácsára, czélszerűnek tartotta a fűrdő-gyógyászok meghosszabbítását. Mióta Poroszországban Bis-mark lépett a kabinet élére, Párisban folyvást azon törik fejüket, hogy milyen jellemet ől majd a Porosz- és Francia-ország közötti viszony. Vannak, kik azt hiszik, hogy nem-sokára összejövele lesz a porosz királynak Napoleon csá-szárral; mások meg azt hiszik, hogy a francziák császára nagyfontosságú levelet irt sajátkezőleg a porosz királyhoz; még arról is beszélnek, hogy Heckeren senator külön meg-bízással fogna Berlinbe küldetni.

A „Südd. Ztg.” nak írják, hogy Blome gróf Bécsből egész esendben Párisba utazott, hol az osztrák követésig utasítás kapott, hogy tanácsaival éljen, és Blome gr. ezen fontos alkalmazását előkészítő lépésnek tartják Rechberg gr. leköszönéséhez. Továbbá tudni akarják azt is, hogy Napo-leon császár Thonvenelhez intézett levelének következő sza-vai: „Végre Olaszország kapui előtt áll egy félelmes ellen-ség, melynek hadserege és könnyen érthető roszakarata, még sokáig a veszélyes kűtféjt képezend Olaszországra nézve”, Bécsben igen kellemetlen benyomást tettek, s hogy ennek folytán Metternich herceg viszatérését siettetni fogja, s egy jegyzéket fog átnyujtani, melyben a fenebbi kifeje-zéseket illetőleg magyarázat fog kéretni. Ausztzia Páris- és Turinban azon szándokát jelentette ki, hogy a francziáknak Rómából kivonulása esetére Turinban felvilágosítást fog kérni az olasz parlamentben Rómát és Velencét illetőleg folytatott tárgyalások iránt, s ha Olaszország az említett területekre igényeit tovább is fentartja, sőt ha a feleletet megtagadja is; mindkét körülményt háborúsetnek tekintendi.

OLASZORSZÁG. Turin, oct. 6. A mai hivatalos lap-ban közölve van az amnestia-rndelet. A közböcsánat az utóbbi eseményekben compromittált minden egyénre kiterjed, a ki-rályi hadseregből átpártoltakat kivéve. Egy spezziai távirat szer-int Garibaldinak rossz éjszakája volt. A közböcsánat követke-zében Depretis és Sella minsternek visszavették lemondásukat; de Pepoli nem akarja visszavenni. A kamara nov. 15-dikén fog megnyittatni. Bizonyosnak mondják, hogy Ratazzi oct. közepére Párisba menend, és Bacca senator is kísérni fogja.

Pia hercegnő menyegzőjét Rómában is megtűnnepték. Az egybekelés napjának reggelén három roppant nagy bok-rétát vittek a portugali követéshez, egyiket a nép, másíkat a diákok, a harmadikat pedig a nemzeti bizottmány nevében. Ezen küldeményhez aranyos betűkkel nyomtatott felirat volt csatolva, melynek sok példánya az utcákon osztatott szét a nép között. Egy nászajándokra megindított iven már mintegy 10,000 frank volt aláírva.

OROSZ- és LENGYELORZÁG. Varsó, oct. 2. A nagyherceg az államtanács ülését tegnap lengyel nyelven

mondott beszéddel nyitván meg, a többi közt mondá, hogy a közelebbi fájdalmas események az orosz kormány jó szán-dékait nem csüggesztették el. A nagyherceg sajnálja, hogy a kegyelem nem állbatja útját az igazságnak. 499 lengyel fogoly közül még 69 van börtönben. A nagyherceg az ígért intézmények életbeléptetésének megtörténtéről beszélt.

Zamoykskiről írják, hogy megérkezvén Sz. Pétervárra, a császár egyik segéde a pályaudvarban azon kérdéssel fogadta őt: el akarja-e fogadni a számára készített lakást? Zamoyksi azt felelte, hogy inkább szeretne fogadóba száll-ni, s ezen kívánságában teljességgel nem gátoltatván, egy fogadóban várta az engedélyt elfogadtatására a császárnál.

A „Patrie” szerint a gróf már részesült a legmagasb kiballgattatásban, mely alkalommal a császár arra szólította fel, hogy egy ideig utazzék külföldre; minek következtében Zamoyksi Varsót kikerülve Londonba menend. A „Schles. Ztg.” ez eseményről egyszerűen úgy értesült, hogy a czár Zamoyksi grófot a birodalom határán kívüli száműzésre ítélte.

A podoliai nemesség is feliratot intézett a császárhoz. Alkalmul használták erre a nemesi hivatalokra teendő vá-lasztási végetti összeggyűléseket. Feliratukban többek között Podolának Lengyelországba kebelezését kéri, mint a mely-bez tartozott régi idők óta. A kormányzó, Braunschweig tá-bornok avál fenyegetőzik, hogy ha a feliratot meg nem semmisítik, ő a nemesség vezetőit a város romjai alá fogja temetni. De a nemesek, e fenyegetés dacára, szilárdul megállottak a felírás mellett.

Az „A. A. Ztg.” azt iratta volt magának Lengyelor-szágból, hogy Konstantin nagyherceg megboszankodva a lengyelek hálátlan makacsságán, melylyel minden reformot és jótéményt visszautasítanak, Varsóból eltávozott s Nov-gorodba ment az ismeretes ünnepélyre; hogy orosz ezredek szállítottak Lengyelhonba s hogy ez az ország, hálátlansága miatt valószínűleg elvesztendi függetlenségét. A „Czas” meg-cáfolja e közlést. Rosz akarát, párosulva a lengyel dol-god nem ismerősevel vezethették, ugymond, tévutra az „A. A. Ztg.” levelezőjét; mert egyfelől nem Konstantin nagy-herceg, hanem fia távozott el Varsóból, s másfelől személy-változás semmit sem változtathatna a lengyelországi dolgok állásával. Függetlenségétől nem foszthatják meg; mert a miye nincs, azt nem vehetik el tőle. Orosz katonaságot nincs miért küldeni Lengyelországba, mert tul van túmve vele, s nem szükség most helyezni ez országot hadiállapotba, mi-után 30 év óta van annak nyomása alatt.

Konstantin nagyhercegrenek fenebb említett megnyitó beszédjé ily hangzik: „Uram! Midőn e gyűlekezetben elő-ször emelem szavamat, mindenek előtt azt akarom önöknek mondani, hogy az utóbbi fájdalmas események ezen ország iránti jószándékaimban meg nem ingattak. Bizom a gond-viselés oltalmában, s a jog és loyaltás érzületeiben, melye-ket az államtanács már tanusított. A felségsen bátyám, uralkodónk akarata által rám rótt kötelességeket teljesíve, nem fogok megszűnni, a lengyel királyság jólléte fölött örködni. A vezetésemre bizott kormány a jog utjáról nem fog letérni, s nem engedni senkinek, a jog határát túllépni. Legsze-rencesebbnek fogom magamat érezni, ha a rámrühözott kiváltságok legzebebbikét, a kegyelmezés jogát, messze ki-terjeszthetném; de kénytelen vagyok, az igazságra s a köz-biztonságra való tekintetből, azt mérsékelten alkalmazni. Azonban így is felhozhatom, hogy a hadiállapotnál fogva eltelt 499 egyén közül 134 büntetés idejét már kiállotta, 289 kegyelmet nyert, 7 kivonta magát az igazság keze alól, s már csak 69 szenvedni tovább büntetését. A királyságnak a mult évben adott intézmények életbelépnek. Az ország legnagyobb részében a kerületi tanácsok megtartották gyű-leseiket. Az általuk kinevezett telekkönyvi bizottmányok megközdtek fontos tevékenységüket, melylyel az uralkodónk által bennük vetett bizodalmat kétségkívül igazolni fogják. A városatanácsok munkálatai is meghozzák gyümölcsüket. A legközelebb hét város részéről benyujtott folyamodványok, hogy számukra is engedményeztessenek városatanácsok, uj bizonyítványai annak, hogy az ország ezen intézmény hasznát elismeri. Tanácskozássalakkal egyidejűleg a fűtanodák, a mfegetem s a többi tudományok intézetei az egész ország-ban mind meg fognak nyittatni. A császár ő felségének atyai gondosságából, a királyság közigazgatásának önállósá-ga uj elismerést nyert az által, hogy néhány hivatal-ág a császárságától elkülönítették, mint: a postaigazgatóság, a közlekedési batoság stb. A mult évben behozott reformok részben a pénzügyi rendszer módosítását is igénylik. A ro-bot eltörlése, melyet tehát napszám által kellett pótolni, érezhetővé tevő azon adott, mely a mezei jószágokra nehe-zedet. A „kóser” nevű adó mint tisztán vallásfelekezeti, nem felelt meg az új törvény szellemének, a héberék egyen-joguságát illetőleg, mely iránt ő felsége kormányja önöknél, uraim, oly késszéges előkezenységet talált. E két adónem eltörlése tervezetett, s az e miatt támadó hiány fedezésére a pálinkaadó megnagyobbítás van szándékban. Erkölesi tekintetek, s a földbirtokosok és telepesek jól felfogott ér-deke, ezen módosítás mellett szólnak. E tervekben kívül önök megvizsgálása alá fognak bocsátatni a batoságok mult évi számadásai, ugyszintén a jövő évre vonatkozó országos bevételek s kiadások. Továbbá egymásután fognak önök elé terjesztetni: az expropriációra, az adóbehajtásra, az államkincstár igényeire, s az államtanács belső szervezetére vonatkozó törvényjavaslatok. Ezzel az államtanács ülését megnyitottaknak nyilvánítom.”

GÖRÖGORSZÁG. Athéne, sept. 27. A Dunafejede-lemségeben élő görögöknek nemzetiségük érdekében be-nyujtott kérelme, a senatusban élénk vitát idézett elő. A fo-lyamodók az alkotmány életbeléptetését, nemzetürséget, saj-tószabadságot, szabad választásokat és általános amnestiát követelnek. Kolokotroni és Spiro Milos minsterok, tagadták a külföldön élő görögöknek azon jogát, hogy a bellügyekbe avatkozhassanak. A senatus elhatározta, hogy e petíció, ne-hány illetlen hely megsemmisítésén a levéltárba téessék.

SZERBIA. Belgrád, oct. 7. Tegnap reggel kezdet-tek meg a torlaszok szétbontását. A nép nagyon fel van in-dulva. A fermánt delután olvasták fel, mire a fejedelem ki-áltványt bocsátott ki, melyben tudatja, hogy az értekezlet

határozatait elfogadta, mivel azok a szerbek ba nem is mind, de legalább némely jogai- és óhajításainak megfelelnek; s elfogadta azért, hogy a jelen állapotoknak véget vessen. Tegnapra virradó éjjel indult el a kívándorló törökök első, mintegy 600 fős csapata gőzhajón Widdin felé. Usczából is csapatok költöznek ki a törökök, úgy hogy 3-4 nap alatt utolsó emberig eltakarodnak s akkor a vár le fog bontatni.

MOLDA-OLÁHFEJEDELEMSÉG. Bukarest, szeptember 28. A „Wanderer” nek írják: A rumüniai kamarák még e hó folytán meg fognak nyitni. Valóban hóboros játékot tűznek nálunk az alkotmányossággal; és a képviselői alkotmány eme torzképét az 1848-iki párisi egyezménynek köszönhetjük. Miért is tudott épp ezen danusi adománnyal megajándékozni? Az a választó törvény, melyet a nevezett párisi egyezmény rák ostromolt, társadalmi és politikai vesztettség kárhozat bennünket mindaddig, míg okatlan határozmányai fentartatnak. Miképen élhessen meg itt művészet, ipar és kereskedelem? Az érintett választó törvény szerint a népek csupán birtokos (nem tényleg, hanem névleg birtokos) része választóképes. Ebből közvetett választók azok, kiknek fekvő birtokból legalább száz arany (mintegy 600 forint) évi jövedelmük van. Közvetlen választók falu azok, kik fekvő birtokból legalább 1,000 arany (mintegy 6,000 forint) tiszta jövedelmet, városokban pedig, kik fekvő birtok, ipari vagy kereskedelmi vállalatokba fektetett legalább 6000 aranyot (tehát majd 40,000 forintot) tudnak felmutatni. A közvetett választók minden járásból három választót választanak, kik aztán a kerületi fővárosban a közvetlenekkel együtt választanak egy-egy követet minden kerületre. Ebből látható, hogy mit lehet tartani ilyen alkotmányról s kamaráról stb. — jegyzi meg a „Wanderer” le-

vezetője. (És hogy minő arányban áll a fenebbihez azon választói census, melyet az új alkotmányos rumunok fájronai itt nálunk követelnek. Szerk.)

Ujabbak. Berlin, oct. 7. A követháza mai ülésében folytatott a Forkenbeck-féle javaslat feletti tárgyalás. A miniszterelnök kijelenté az összminiszterium nevében, hogy az államkormány, Vincke módosítványának elfogadásában zálogát fogja tekinteni kiegyezkedésre való törekvései megelőző fogadtatásának, s ha az elfogadás megtörténik, indítványokat teend, melyek a javaslattal megegyeznek, anélkül, hogy annak indokait magáévá tenné. A módosítványban az 1862-ik évre vonatkozólag állatásba helyezett lépések csak akkor tétetnének az államminiszterium részéről, ha kitűnnék, hogy a költségvetés nem jöne annak idején létre. A vitatkozás folytatatik. Vincke módosítványa így hangzik: „Jelentse ki a képviselőház, hogy az államkormány, — eltekintve az 1862-ik évi költségtervet illető további előterjesztésektől, — azon esetre, ha az 1863-iki költségterv évszázad előtt nem volna létesíthető, az alkotmányos állapotok tekintetéből köteles még az 1862-dik év lefolyása előtt előleges rendkívüli hitel megnyitása végett a képviselőház elé javaslatot terjesztetni.”

A vita eredménye lön, hogy a ház minden módosítványt elvetvén, Forkenbeck indítványát 251 szavazattal 36 ellen elfogadta.

— Turin, oct. 6. A sok gyilkolás miatt, a had-

sereg és szolgálatban levő nemzetőrség kivételével egész Sicilia lefegyvereztetett. Politikai körökben az a hír kering, hogy Humbert koronaherceg egy Hohenzollern-sigmaringeni hercegnőt fog eljegyezni. Másfelől azt is beszélék, hogy Olaszországnak a pétervári udvar általi elismertetése által bátorítva a herceg Leuchtenberg hercegnőt kéri meg.

— London, oct. 6. A lapok hibául teszik ki, hogy a garibaldianusok és irek közti verekedések alkalmával a rendőrség előbb nem avatkozott be. A cserkesz küldöttség kikapta a választ. Egy külügyminiszteriumbeli hivatalnok következő diplomai stílusban adta meg azt: „Urak! Meg vagyok bízva Russel lord által, hogy azon kérvénynek, melyet önök mult hó 26-ról a királynőhöz intéztek, s melyben Oroszországnak Circassiaira vonatkozó eljárásáról panaszkodnak, kézhezvételét nyugtázzam; s ezennel értesíthetem önöket, hogy ő felsége kormánya e tárgyban semmit sem tehet.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

October 10-én: Nemzeti kölcsön 82.90. 5%, Metalliques 71.10. Bank-részvény 798.—. Hitel-részvény 226.50. Váltó Londonra 122.10. Ezüst 121.75. Arany 5.82.

October 8-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országai 72.—. Erdélyi 69.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(452) | 11/10 1862. |

(13—13)

Valódi MOLL SEIDLICZ PORA,

mely a párisi múkiállításon arany-érmet nyert.

Központi raktára a „Gólyához” címzett gyógyszerár Bécseben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az úgynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal ártatlank, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját névaláírásomat is viselik. s így módon azok külsőjeiről ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvasul mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyen mű szerekek megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya Seidlitz-por saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papíron ezen esmertető-jegy „Moll Seidlitz-pora” (Moll's Seidlitz-Pulver) víznyomáson látható.

Ara egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. o. é.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszer közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császari nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezrenyi hálaírat részletes biztató nyilatvánnyal szolgál, hogy azok rögzített dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vértörődés, köszvény-szerű tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasabb győgyeredményt vltak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógyimódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, közművesek, mű észek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: RITTER Tr. özv. gyógyszer. Továbbá Beszterezén: Szongot György. Sz-Agothán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. M.-Vásárhelyt: Bucher M. Burdacs. N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl. N. Váradon: Jánky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szilágy-Somlyón: Orawetz. A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi cézegeknél létezik még ezeken kívül a

norvégiai hegyekről való

valódi DORSCH-MAJHALZSIROLAI raktára is

Ara egy nagyobb üvegek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsi faj a dorsch-halnaknak legmondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bépecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült bőrkürités, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécseben, „zum Storch”, Tuchlauben.

Hirdetmény.

(3—3)

Gógány-váralyai idősb Száva Sándor, mint ifjabb Száva Sándornak néhai első nőjé-
től Henter Amáliától sepsi-szentiványi Henter Farkas leányától született fiának természetes

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasuteza 74 sz.)

gyámnoka és jussainak oltalmazója, mindenkinek tudtára kívánja adni; miszerint ns. Kolozsvármegyében Moeson, és Alsó Szováthon találtató néhai Henter Farkas ingatlan javai a Henter Farkas utódait illetvén, de bizonyos fundacionalis adóssággal a királyi fiscus által elfoglaltatván, s melyeket mostan novaji haszonbérrel, az előtt pedig a mlgos báró Vesselényi Farkas ur moesi udvarában számtartóskodott Nagy József (előbb haszonbérben, későbbre pedig mint Ajtai Judith férje kiváltott; miután a megnevezett moesi és alsó-szováthi javak osztatlanok, s mindaddig, a míg a néhai Henter Farkas özvegye Kászoni Krisztina urasszony életben létsen Nagy József és nője Ajtai Judith az irt osztatlan javakban csak egy huszannegyed részes, ezen javakban Nagy Józseffel és nőjével Ajtai Judithtal senki vásárba és egyezkedésre ne lépjk.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön

kapható:

Urbér- és Tized-kárpótlási A. és B. tabellák.

MAGYAR ROMÁN-NYELVTAN

A románul tanulók számára. Szerkesztette Fekete János (Negrutiu) balázsfalvi göröggyesült érseki székesegyház korlátnok kanonok. Második, átdolgozott kiadás. Ára 1 ft. 20 kr. osztr. értékben.

A váltórendtartás

a cs. kir. váltótörvény értelmében.

Népszerű magyarázat, számos gyakorlati példákkal és mintákkal, s a törvény szövegével bővíve.

Mindennemiek felvilágosítására szerkeztette Fináli Henrik Lajos, gymn. tan és a kolozsvári szab. keresk. társaság vasárnapi iskolájában rendes tanító. ára 70 k.

Csalogánydal.

Eredeti ábrándos magyar, Zongorára szerző s a két haza szépeinek ajánlja BEREZ EDE. Ára 60 kr.

Kukliné Prédikációi

Néhai KUKLI JÓNÁS hátrahagyott irataiból összeszedte KUKLI JEREMIÁS. Ára 1 ft. 20 kr. o. é.

UTI RAJZOK

Irtá ZOMBORI GEDŐ.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-ik kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweitz határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország. A két kötet ára 2 ft.

A kis Andor és Zoltán könyve. Növendék ifjuság ima-könyve.

Elemi magyar Olvasókönyv. Mindkét nemű népiskolák I-ső és II-dik osztályainak számára irta Pánczél Ferencz. Tizenkét csinos fametszettel. Ára kemény kötésben 50 kr.

Utazás keleten. Irtá b. Orbán Balázs.

6 kötet. Egy kötet ára 6 ft.

Szavalmányok növendék leányok számára. Összeállítá Réthi Lajos. Ára 80 kr.

Hibben megerősödött protestáns fiak és leányok számára irta Medgyes Lajos. Ára: nyomtató velin papíron, bőrbbe kötve, tokkal, 1 ft. Díszkiadás, író-velin, bőrbbe kötve arany metszés, tokkal, 1 ft 50 kr.

A föld egyes részeinek földirati ismertetése. Brassai Sámuel kézirataiból újabb adatok szerint kiadta Kovács Antal. Ára 45 kr.